

ประสิทธิผลการจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
Effectiveness of School-Based Management in Basic Educational Institutions

คณะผู้วิจัย

ชุมศักดิ์	อินทร์รักษา
สมเกียรติ	พ่วงรอด
ศักดิ์จิต	มาศจิตต์
เสริมศักดิ์	นิลวิสัย
เสาวนิตย์	ทวีสันทนินกุล

ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

โครงการนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากงบประมาณแผ่นดิน

ประจำปี 2547-2548

ชื่อเรื่อง ประสิทธิภาพผลการจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน

ชื่อคณะผู้วิจัย ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์, สมเกียรติ พ่วงรอด, ศักดิ์จิตต์ มาศจิตต์,
เสริมศักดิ์ นิลวิสัย, เสาวนิตย์ ทวีสันทนินุกูล

พิมพ์ลักษณ์ ปัตตานี : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2549.

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพผลการจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานตามรูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีองค์ประกอบด้านหลักการและมาตรการกำกับที่นำไปสู่การบริหารจัดการในโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ โรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดปัตตานี เขต 1 จำนวน 9 โรงเรียน จากเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดปัตตานี เขต 2 จำนวน 8 โรงเรียน เก็บข้อมูลภาคสนาม เป็นการวิจัยถึงการทดลองแบบกลุ่มเดียวกรณีตัวอย่าง (One Shot Case Study) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้คือ 1) โรงเรียนมีอิสระและอำนาจในการบริหารจัดการตนเองในด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านงบประมาณ ด้านวิชาการ และด้านการบริหารงานบุคคล 2) โรงเรียนจัดการบริหารโดยมีองค์คณะบุคคลมีระบบเครือข่ายทั้งบุคคล องค์กร และเทคโนโลยี จัดกิจกรรมสนองต่อผู้ปกครองและชุมชน ทำให้ผู้ปกครองและชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างสม่ำเสมอ 3) โรงเรียนมีการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งผู้บริหารได้สร้างศรัทธาให้กับชุมชน มีคุณธรรม จริยธรรม จัดการศึกษาโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด และยึดแนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จัดให้มีการประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก เนื่องจากความพร้อมด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารและสภาพของชุมชน

ผลการเปรียบเทียบการจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามตัวแปรเขตพื้นที่การศึกษาและขนาดของโรงเรียนไม่มีความแตกต่างกัน

สำหรับการใช้มาตรการกำกับพบว่าอยู่ในระดับดี โดยที่โรงเรียนใช้มาตรการบริหารงานบุคคลแบบมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงาน การประกันคุณภาพ การนิเทศภายในและการบริหาร

งบประมาณแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ทำให้โรงเรียนจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุพบว่าการกระจายอำนาจและการบริหารจัดการตนเอง การบริหารแบบมีส่วนร่วม และการบริหารจัดการที่ดีส่งผลต่อการจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน คิดเป็นร้อยละ 46.61, 42.59 และ 12.80 ตามลำดับ ส่วนความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของมาตรการกำกับส่งผลต่อการจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานพบว่า การบริหารงานบุคคลแบบมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงาน การประกันคุณภาพ การนิเทศภายใน และการบริหารงบประมาณแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ส่งผลต่อการจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานคิดเป็นร้อยละ 39.18, 30.91, 17.78 และ 12.13 ตามลำดับ

จากการศึกษาความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ประเด็นที่พึงพอใจมาก ได้แก่ การใช้งบประมาณคุ้มค่า โปร่งใส และตรวจสอบได้ และความร่วมมือระหว่างครูกับชุมชน ส่วนประเด็นที่ควรปรับปรุงคือ การให้บริการความรู้แก่ชุมชน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน การได้รับข้อมูลข่าวสารจากโรงเรียน การจัดกิจกรรมทางวิชาการ และการจัดห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมเพียงพอกับจำนวนนักเรียน

Title : Effectiveness of School-Based Management in Basic Educational Institutions.

Researchers : Choomsak Inrak, Somkiat Phuangrod, Sakjit Masjit, Sermsak Nilvilai, Soawanit Taweasantaninukul.

Publishing : Department of Educational Administration, Faculty of Education, Prince of Songkla University, 2006 (2549).

Abstract

This research was intended to study the effectiveness of School-Based Management in Basic Educational Institutions as the model proposed by the researchers. Three principles were main factors in the model; decentralize and self management, participation, and good school management. Four strategies were main mechanisms ; quality assurance, line-supervision, performance-based in personnel management, and result-based in budgeting management. The sample study was seventeen selected schools in Pattani province. The key informants were the administrators, teachers, and school committee. The research procedure was "one shot case study" design. The data collecting was using questionnaires and field study. The findings were :

For the above principles, they mostly practiced at the **high level**, by follow as the educational Acts 2542 with the strategy in quality assurance both internal and external school, It was because of the leadership and community readiness of the school context.

For the strategies, it was found that they practiced at **good level** which the above strategies ; personnel management, quality assurance, line-supervision, and budgeting were effected to the educational management in school. For the causal study by Canonical Correlation, it was found that

decentralize, participation, and good school management were effecting to educational management in these schools at the percentages of 46.61, 42.59, and 12.80 in accordingly. For the causal correlation in the four strategies, it was found that performance-based in personnel management, quality assurance, line-supervision, and result-based budgeting were effecting to educational management in these schools at the percentages of 39.18, 30.91, 17.78, and 12.13 in accordingly.

For the study in school-committee satisfaction, it was found that they mostly were satisfied with **high level**. The most satisfactions were the budgeting management with suitable payment, transparency, accountability, and participation among the school committee. The suggestions for school improvement were the community services, student achievement, information receiving from school, academic activities, and library for learning agency in school.